

Torsdagen den 28 maj 1970

Experiment i Djursholm:

Kan karpar rensa bort sjöväxter?

En akteull fråga för forskarna på IVL (Institutet för vatten- och luftvårdsforskning): Kommer de polska karporna att gilla myriophyllum (kransslinga)? Det finns mängder av den varan i Ösby-sjön i Djursholm — omkring 280 ton. Svar hoppas man få om någon vecka när vattentemperaturen i den ganska grunda sjön nått 18 grader. Innan dess har inte gräskarpen någon aptit.

Från Långbro sjukhus har det kommit förfrågan: Kunde man inte tänka sig några karpar som håller efter vattenväxterna i sjukhusdammen?

Att låta karpar mumsa i sig överflödigt vattenvegetation och på så sätt förhindra att sjöväxter igen var en idé som licentiat Arne Jernelöv på IVL hämtat från Polen. Det lär också med gott resultat ha prövats i USA, Sovjet och i Malaysia. Under olympiaden i Mexiko fick karpar hålla kanot-rännorna rena från vattenväxter.

Egentligen skulle IVL ha börjat med karpförsöken i Ösby-sjön redan förra sommaren, men en mängd komplikationer tillstötte.

Nödvändiga faktorer för genomförandet var ett anslag på 20 000 kronor, karpar i lämplig mängd och införelsetillstånd från fiskeristyrelsen.

Anslag söktes hos Djursholms stad och från naturvårdsverket. Preliminär fiskbeställning gjordes i Israel och som ett alternativ

också i Polen. Införelsetillstånd söktes för båda länderna för säkerhets skull. Fiskeristyrelsen ville att IVL skulle specificera landet, därför valdes Israel.

För sent

I maj ville de israeliska karpodlarna veta hur det skulle bli med köpet. Då visste man på IVL inte om anslaget på 20 000 skulle beviljas. I juni när anslaget kom hade karporna redan flyttats över i saltvatten och det skulle ta två månader innan de tälde sötvatten igen.

Det blir för sent, menade forskarna och kontaktade Polen. Där fanns karpar till salu, men införelsetillståndet gällde bara fisk från Israel. Alla på fiskeristyrelsen som kunde ändra tillståndet att gälla Polen hade vid det laget semester. Även från de polska myndigheterna behövdes tillstånd. Men det tog tid att ordna det mitt i den polska semestertiden.

Innan alla tillstånd var klara och leverans kunde ske hade det hunnit bli höst. Då var det inte längre någon idé att plantera in karporna.

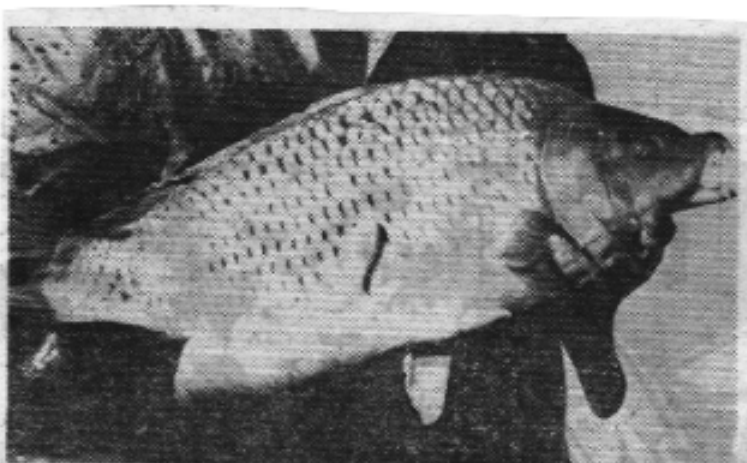
Vis av skadan tog man i år kontakt med de polska karpodlarna redan på senkvintern. I april kom fisken till Arlanda förpackad i platsäckar med vatten och syre — dagen efter kom telegrammet som meddelade att fiskarna hade avsakts.

Problem i tullen

Tullen på Arlanda krävde forskarna Arne Jernelöv och Bengt Ahling på moms för karporna. Över 500 kronor gick momsen på. Kontanter hade ingen av dem och check ville inte tullarna acceptera — beloppet var för stort.

Problemet löstes genom att SAS formellt övertog karporna och betalade momsen. Sedan fick IVL "köpa" fisken från SAS.

Det var för tidigt att placera ut

Licentiat Arne Jernelöv skall experimentera med karp som ett vapen mot sjövegetation. Karpen kan bli upp emot 150 år. Exemplet på bilden ovan fångades för några år sedan i Skåne.

karparna i Osbysjön i april. Till i början av maj fick de därför simma omkring i en sump. Omkring 400 karpar på knappt halvkilot finns nu i sjön. Bengt Ahling som är projektledare har varit nere och tittat till sina skyddslingar under vattnet en gång.

Bengt Ahling har fått speciellt tillstånd att harpunera karp i Osbysjön. Den harpunerade fiskens tarminnehåll ska undersökas regelbundet under sommarmånaderna för att se om och i så fall hur mycket fiskarna äter.

Kan bli 150 år

Under riktigt gynnsamma förhållanden kan karpen bli upp till 50 kilo tung. Gamla tidningsklipp kan också berätta om infångade karpar som varit 150 år gamla.

Men sådana resultat räknar knappast Bengt Ahling med. Han är tveksam om fisken överhuvudtaget klarar den svenska vintern.

I Polen fiskade Arne Jernelöv upp en utsulten karpbjässe på 18 kilo genom att använda ett salladsblad som bete. Kanske man till hösten får se förhoppningsfulla Djursholmsbor stå vid Osbysjön och agna på med salladsblad och grästovor. Karpen betraktas på sina håll som en delikatess.

Hugger fisken då innebär det att den är hungrig och alltså har sett i sig all myriophyllum i sjön och att försöket har lyckats. Eller också har fisken hela sommaren summit omkring och längtat efter annan kost. **BERIT LYREGÅRD**